

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3calcz.htm>

9395458

Obr. 4. Mašovice. Celkový pohled na jámový zárový hrob horákovské kultury.
Mašovice. Brandgrab der Horákov Kultur.

MEDLOV (okr. Olomouc)

„Za školou“. Doba halštatská, platěnická fáze KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V srpnu, září a listopadu 2005 proběhl záchranný archeologický výzkum na stavbách přístupové komunikace a inženýrských sítí k rodinným domkům (RD) a 1. etapa výzkumu pod RD. Lokalita se rozkládá na dnes již špatně čitelném hřebetu vybíhajícím z návrší Skalky podél Medlovského potoka. Sídliště leželo na mírném svahu obráceném k severovýchodu s nadmořskou výškou 258–262 m a lze ho identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, list 14-44-11, v souřadnicích ZJ s.č. – 446:104, 447:109 mm.

V trase přístupové cesty bylo prozkoumáno 79 sídlištních objektů: kúlových jam (44), jam a zásobnic (30) a 5 žlábků. Sídliště můžeme spolehlivě datovat do platěnické fáze KLPP. Obdobné pozorování bylo učiněno při průzkumu pod RD. Zde se podařilo prozkoumat dalších 20 objektů stejného stáří. Z prozkoumaných objektů pochází bohatá kolekce keramiky, kostí a mazanice s otisky. Z jedné ze zásobnic (obj. 67) pochází i část lidské lebky, u níž se našly i dvě železné šipky s křídélky. Kúlové jámy, žlábků a nálezy mazanice s otisky dřev svědčí i o nadzemní zástavbě tohoto sídliště. Lokalita je známa již od počátku 30. let 20. století, kdy zde probíhal záchranný výzkum K. Schirmeisena v dnes již zasypané cihelně (Trnáčková 1963, 82). Starší dochované nálezy s dokumentací bude možné využít při odborném vyhodnocení lokality.

Marek Kalábek

Literatura

Trnáčková, Z. 1963: Archeologická sbírka bývalého městského muzea v Uničově. *Archeologické rozhledy* 15, 74–87.

Resumé

Medlov (Bez. Olomouc). „Za školou“. Hallstattzeit, Platěnice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

MIROSLAV (okr. Znojmo)

Intravilán města. Kultura horákovská, doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Výzkumem v rámci I. a II. etapy průtahu městem bylo doloženo osídlení kultury horákovské, kterou reprezentuje prozkoumaná část polozemnice s vnitřní kúlovou konstrukcí s bohatým souborem keramiky. Rámcově do období latěnu je možno zařadit několik zlomků keramiky.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Mirotlav (Bez. Znojmo). Intravilan der Gemeinde. Horákov Kultur, Latenezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)

„Výhon“. LT A. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu jara a podzimu 2005 byl ve dvou etapách realizován záchranný archeologický výzkum v rámci výstavby komunikace a 5 rodinných domků v poloze „Výhon“, v intravilánu Miroslavských Knínic. Celkově se podařilo prozkoumat plochu o výměře 2500 m² s 10 archeologickými objekty a s relikty kulturních vrstev. Nejstarší osídlení náleží kultuře s lineární keramikou. Průběh doby bronzové reprezentuje rozsáhlá crozní rýha. Závěr osídlení tvoří objekty, většinou zásobní jámy, z období časně latěnu (LTA).

Zdeněk Čížmář

Resumé

Mirotlavské Knínice (Bez. Znojmo). „Výhon“. LTA. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)

„Hrubý Díl“. Časný latěnu (LTA). Sídliště. Předstihový výzkum.

Archeologický výzkum probíhal v červenci 2005 v souvislosti se stavebními úpravami uvnitř skanzenu (pokládání kabelu osvětlení) a s plánovanou výstavbou ubytovny a pohostinství před areálem skanzenu. Výzkum se soustředil na plochu za bránou skanzenu, severně od informačního centra, kde byly v dubnu 2005 narušeny výkopem pro uložení kabelu sídlištní objekty. V červenci téhož roku zde byly prozkoumány tři čtverce (A–C) o rozměrech 5 × 3 m. Mezi jednotlivými čtverci byl ponechán kontrolní profil o síle 1 m. Ve čtverci A se podařilo prozkoumat časně latěnský objekt.

Objekt č. 1/2005 – v jihovýchodním rohu byla narušena pec z mladší doby římské, která převrstvovala starší, časně latěnský objekt. Jednalo se o sídlištní jámu o rozměrech 170 × 140 × 50 cm s nálezy časně latěnské keramiky a zvířecích kostí.

Objekt č. 3/2005 – na prostoru před areálem archeoskanzenu v místech výstavby pohostinství bylo vytyčeno dalších pět čtverců o rozměrech 3 × 3 m, tvořících dvě řady nad sebou. Mezi jednotlivými čtverci byly ponechány kontrolní profily o šířce 1 m. Ve čtvercích F a G byla prozkoumána časně latěnská zahloubená chata (obj. 3/05) o rozměrech 300 × 360 × 30 cm. Z nálezů z tohoto objektu lze především uvést větší kusy rekonstruovatelných nádob, bohatě zdobených kolkovanou výzdobou.

Mirotlav Vaškovič

Resumé

Modrá (Bez. Uherské Hradiště), „Hrubý Díl“. Latènezeit (LTA). Siedlung. Rettungsgrabung.

MOHELNICE (okr. Šumperk)

Škrobárna/garáže ČSAD. Starší a mladší doba železná (platěnická fáze KLPP, latén). Sídliště (?). Záchranný výzkum. Uložení: VM Šumperk

V srpnu až září 2005 proběhl menší záchranný výzkum při stavbě betonárny a jejich přípojek na jižním okraji Mohelnice, východně garáží ČSAD (viz v kap. Doba bronzová). Kromě několika žárových hrobů lužické kultury byly při sledování severnějších úseků přípojek zjištěny na několika místech aktivity kultury platěnické (zlomky keramiky a mazanice – sídliště ?) a též byl zachycen objekt (pravděpodobně sídlištní jáma) z laténského období.

Jakub Halama

Resumé

Mohelnice (Bez. Šumperk). Südrand der Gemeinde. Alt- und Jungeneisenzeit (Platénice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder, Latènezeit). Siedlung (?). Rettungsgrabung.

OLBRAMICE (okr. Nový Jičín)

Extravilán. Doba halštatská, platěnická fáze KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících října až listopadu 2004 byl v souvislosti s výstavbou dálnice D 47 (úsek stavby 4707) uskutečněn záchranný archeologický výzkum na katastru obce Olbramice. Lokalita se nachází jihovýchodně od obce na mírném jihovýchodně exponovaném svahu v nadmořské výšce cca 278–282 m. Poloha lokality je na ZM ČR 1 : 10 000, list 15-43-12, určena souřadnicemi 242:57; 255:74; 260:70 a 246:54 mm od Z:J s. č.

Na ploše o rozloze cca 1,8 hektaru bylo zachyceno 41 zahloubených objektů. Z celkového počtu bylo 36 interpretováno jako objekty vzniklé antropogenní činností, 25 mělo především oválný nebo kruhový půdorys a mísovitý profil. Jejich rozměry se pohybovaly v rozmezí cca 0,55–2,2 × 0,6–6,0 m a jejich zahloubení do podloží bylo od 0,1 do 0,6 m. Z těchto objektů byly získány především zlomky keramických nádob, mazanice, ojediněle keramické přesleny. V některých případech se na jejich dnech vyskytoval větší počet kamenů různého tvaru. Obecně je možné tyto objekty interpretovat jako pozůstatky stavebních, výrobních či zásobních jam. Jedenáct objektů bylo interpretováno jako kúlové jamky, dokládající existenci nadzemních dřevěných konstrukcí. V severovýchodní části plochy byly zachyceny čtyři kúlové jamky, které tvořily pravidelný půdorys obdélného tvaru s orientací delší strany JZ–SV a rozměry 3,0 × 2,2 m. Na základě získaného materiálu bylo možné sídliště datovat do platěnické fáze kultury lužických popelnicových polí.

V rámci výzkumu byly provedeny dvě sondy (S1 a S2) zjišťující průběh a profil zvláštního půdního projevu – pásů, které vertikálně protínaly (narušovaly) zkoumanou plochu. Sondy následně prokázaly přírodní původ těchto pásů, vzniklých pravděpodobně erozní činností až po zániku sídliště.

V celé trase plánované dálnice D 47 byla při průzkumu skrytých úseků na podloží zaznamenána přítomnost tzv. šedých skvrn, zdánlivě připomínajících zahloubené pravěké objekty. Obdobná situace nastala i na skryté ploše sídliště v Olbramicích, kde se vedle typických sídlištních objektů objevily i tyto tzv. šedé skvrny. Pět těchto útvarů bylo prozkoumáno a bylo zjištěno, že na rozdíl od sídlištních jam měly ncostré hrany, nepravidelné půdorysy, byly odlišně vyplněny světle šedou jílovitou hlinou a neobsahovaly žádné nálezy hmotné kultury. Lze předpokládat, že tyto skvrny jsou výsledkem oxidačně-redukčních procesů v půdách a s lidskou činností na lokalitě nesouvisí. Problematika zůstává nadále otevřená a bude dále sledována.

Jindřich Hlas, Tereza Krasnokutská

Resumé

Olbramice (Bez. Nový Jičín). Extravilan der Gemeinde. Hallstattzeit, Platénice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

„Mýlina“. LT A. Sídliště, kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum v roce 2005 na lokalitě Olomouc–Neředín, trať „Mýlina“, navázal na výzkumy prováděné v letech 1998–2004. Lokalita se nachází na západním okraji Olomouce na dvou výrazných návrších a v údolí zaniklé vodoteče. Výzkumná sezona začala dokončením výzkumu na parcelách chystaných pro stavbu devíti řadových domů (naposled Peška/Šrámek 2005). K žádným novým významnějším nálezům nedošlo, bylo dokopáno 8 zbývajících čtverců kulturní vrstvy. Ta obsahovala keramické zlomky všech kultur zachycených na této lokalitě (MMK, KZP, KLPP, LT A, B–C, mladší doba římská). V kulturní vrstvě nebylo možné rozlišit jednotlivá období ani podle odlišného zbarvení uložených vrstev, ani podle mechanického, hloubkového zaměřování konkrétních nálezů. Vznik kulturní vrstvy tak lze interpretovat jako hromadění archeologických artefaktů v nižších partiích obou návrší vlivem erozních procesů. V různých úrovních kulturní vrstvy byly nacházeny zahloubené objekty, převážně kúlové jamky. Absence jakéhokoliv datovacího materiálu však neumožňuje jejich kulturní zařazení, a tak ani zmíněné zahloubené objekty nepřinášejí poznatky o mechanismu vzniku a mocnosti vrstvy v jednotlivých fázích osídlení.

Jediná parcela rodinného domu, zkoumaná v roce 2005 na základě oznámení Stavebního úřadu, se nacházela ve středu lokality na nejnižší položeném místě v prostoru inundace zaniklé vodoteče. Na mapě ZM 1 : 10 000, číslo mapového listu 24-22-19, je objekt vytyčen koordinátou 145:255 mm od Z:J s. č., nadmořská výška v místě nálezu je 239 m. Po provedení skrývky ornice o mocnosti 45–50 cm byla na ploše o rozloze cca 100 m² prozkoumána kulturní vrstva pomocí šachovnicového systému čtverců o rozměrech 2 × 2 metry. Kulturní vrstva měla mocnost 60–80 cm, pod ní se nacházela 20 cm silná vrstva černé humusovité hlíny, patrně původní úroveň terénu před počátečním osídlováním lokality. Geologické podloží dosažené v hloubce 1 metru bylo tvořeno hnědožlutým písčitým jílem. Provádění výzkumu značně komplikovala spodní voda, která se objevila v hloubce 80 cm. Výsokou hla-